

Ἐν δὲ τῷ Πιστολογικῷ.

Λαβεῖν

Ἄπὸ Ἀτρόσφαιραν	Κλ.	η
» Κουρεῖον	»	θ
» Διαφόρους	»	ι
Ἄθροισμα	Δ	

Καταχωρίσας δὲ ἦδη τὸ ἀνωτέρῳ ἄρθρον ὡς ἔξῆς:

Ἄπὸ Γῆν πρ. ἔξόφλησιν Κλ. Κ

Εὗρον ἄθροισμα ἀκριθῶς τὸ ὑπὸ τὸ Δοῦναι ποσὸν

Ἐξ αὐτῆς δὲ ταύτης τῆς μερίδος ἐνόησα τὸ μαθηματικὸν καὶ ἀπόλυτον τῆς ἀκριβείας, ἵτις ὑφίσταται ἐν τοῖς οὐρανίοις γραφείοις, διότι οὐδὲν ἀληθῶς ἀπώλυται ἐν τῷ σύμπαντι καὶ πάντα ὅσα γίγνονται ἔντε τῇ γῇ καὶ τῷ οὐρανῷ οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἄρθρα διπλογραφικά, οὐδέποτε δὲ οὐδὲ ἐπ' ἐλαχιστημόριον τὸ αἰώνιον ιστούγιον σφάλλεται. Τρώγει κανεὶς, ἔκαστη βουκήλη εἶναι ἐν ἄρθρον μὲν δύο λογαργιασμοὺς, τὸν Χρεώστην καὶ τὸν Πιστωτὴν.

Ἄλλα μὴ νομίσωμεν δὲτι ἐν τῷ ὑλικῷ μόνον κόσμῳ ὑφίστανται οἱ νόμοι τῆς Διπλογραφίας, διότι καὶ ἐν τῷ πνευματικῷ, ἐν καλώς τις ἔξετάσῃ θὰ ἰδῃ τὰ αὐτὰ. Συλλαλημέναι τις ἐπὶ παραδείγματι τρυφερόν τι αἰσθημα. τὸ αἰσθηματικὸν δηλαδὴ μέρος τοῦ ἐγκεφάλου του αὔξανει καθ' ὥρισμένην τινα ποσότητα, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ἀκριθῶς τὸ ἴδιον ποσὸν ἀφαιρεῖται ἐκ τοῦ κριτικοῦ, θὰ εἶναι δηλαδὴ πάντοτε ἢ κρίσις κατ' ἀντίστροφον λόγον ἀνάλογος πρὸς τὸ αἰσθημα· τί λοιπὸν ἄλλο δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ τὴν πρᾶξιν ταύτην ἢ ἄρθρον διπλογραφικόν;

Ταῦτα καθ' ὑπονομονούμενος, σιγὰ σιγὰ ἀφυπνίσθη, εἰς τὸ γλυκὺ μεταίχιον τὸ μεταξὺ ὑπονομονούμενον τὸν ποιητή τοῦ θεάτρου, τοσούτῳ ἐζημιούμην ὑλικῶς· σκληρὸς τῷ ὄντι ἢ ἀναλογίᾳ αὔτη τὸν μὴ δύναται τις νὰ φιλοσοφῇ ἐπὶ ποιητὴν ὑλικῆς ζημίας· δυσάρεστος σχέσις τῆς μῆλης πρὸς τὸ πνεῦμα.

Τεμβάσμοι καὶ "Ονειρα εἰς Βαλάντιον

Μετρ. εἰς διαφόρους δόσεις P.

διότι χρεομένων τῶν πρώτων ἐπιστοῦτο δυστυχῶς πάντοτε τὸ βαλάντιον, ὃσῳ δηλαδὴ ἐρεμβάζειν καὶ ὀνείρωττον, τοσούτῳ ἐζημιούμην ὑλικῶς· σκληρὸς τῷ ὄντι ἢ ἀναλογίᾳ αὔτη τὸν μὴ δύναται τις νὰ φιλοσοφῇ ἐπὶ ποιητὴν ὑλικῆς ζημίας· δυσάρεστος σχέσις τῆς μῆλης πρὸς τὸ πνεῦμα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ ΚΛΑΟΓΗΡΟΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΠΑΡΗ ΗΜΙΝ. — Ἐκδοσμὴ τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας. — ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ἐν τῇ προτέρᾳ ὑμῶν Ἐπιθεωρήσει ἀνεγράψαμεν δὲτι ἐν Ἀθήναις ἐδιδάχθη νέον ἔργον, ποιηθὲν ὑπὸ Ι. Καλοστύπην καὶ ἐπιγραφόμενον. 'Ο Προφορικὸν ποιητικὸν τοῦ Καλοστύπην, διότι ἐπὶ τοῦ δράματος τοῦ κ. Καλοστύπην, διότι ἐδάσμονεν ἐξ Ἀθηνῶν δύο διατριβάς περὶ αὐτοῦ, διότι ημένη ἐδημοσίευθεν ἐν περιοδικῷ συγγράμματι ἐν Πειραιεῖ ἐκδιδούμενῳ, Σταδίῳ δὲ ἐπιγραφούμενῳ, διότι ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 12 αὐγούστου τῆς ἀθηναϊκῆς «Νέας Ἐφημερίδος». Ἐκ τούτων ημένη φέρει ὑπογραφὴν Ἐπαμ. Π. Πολιτάκη, διότι ημένη φέρει ὑπογραφὴν Ἐπαμ. Π. Πολιτάκη, διότι ημένη φέρει ὑπογραφὴν Παπαλεξανδρῆ, ἀμφότεραι δὲ ὑπεραποδογούνται τοῦ δράματος τοῦ κ. Καλοστύπην, δυσμενῶς κριθέντος ἐν ταῖς ἐφημερίσιν. Είνε λυπηρὸν δὲτι ημένη φέρει ὑπογραφὴν Πολλάκις ὑπὸ νεανιῶν στερουμένων τῶν ἀπαιτουμένων φιλολογικῶν γνώσεων, τῆς δραματικῆς ποιησεως κλάδου οὕσης τῆς φιλολογίας καὶ ἐπομένως καὶ τῆς περὶ αὐτῆς κριτικῆς, καὶ μπορεῖν ιδέαν ἔχόντων τῆς ὑποκριτικῆς τέχνης, οὐ μόνον νὰ καθοδηγήσῃ τοὺς ποιτάς, τοὺς ὑποκριτὰς καὶ τοὺς θεατάς ἀνίκανος ἀποβαίνει, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβῆς καθίσταται καὶ πολλάκις εἰς σφάλματα μέγιστα περιπίπτει. Οὕτω κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος, διδασκομένης ἐν Ἀθήναις τῆς ἀθανάτου Adrienne Lecouvreur τῶν Scribe καὶ Legouvé τέχνης καὶ ἐπανελήφθη δὲτι τὴν διάσημον ὑποκριτριαν Adrienne Lecouvreur συνώδευεν ὁ Μολιέρος, ἐν φούτος ἀνεπαύνετο εἰς τὰς αἰωνίους μονάς, συγχεομένου τοῦ Μολιέρου πρὸς τὸν Βολταΐρον, δητὶς ἐγένετο ἐνθερμός φίλος καὶ ἐγκωμιαστής τῆς διασήμου καλλιτέχνιδος. Προκειμένου δὲ περὶ τῆς ἐν τῇ αὐτῇ πόλει διδαχθείσης Σαπφοῦς τοῦ κ. Καλαποθάκην, ἐψεξέ τις τὸν ποιητὴν δὲτι τὴν λεσβίαν ποιητριαν οὐχὶ ἐταίραν, ἀλλ' ἀγνήν ἐπαγουσιασεν, ἀγνοῶν δητὶς ημένη φέρει ὑπογραφὴν εἰνε δητὶς αὐτὴν ἐγένετο ἀγνή. Ἀλλὰ καὶ τοσαύτη σύγχυσις ιδίᾳ ἐν τοῖς τεχνικοῖς δροῖς κρατεῖ, ὅστε πολλάκις, λαμπάνων τις αὐτούς ἐν τῷ πραγματικῷ αὐτῶν σημαδίᾳ, ἀντιφάσκοντα τὸν γράφοντα εἰδόσκει καὶ πλεῖστα ἀλλα. Τοῦτο ἀποδείκνυσιν δητὶς ημένη τοῦ θεάτρου παρ' ημῖν εἶνε ὅλως παρημελημένην, ἐφ' φ καὶ κάλλιον δύναται τις νὰ μανθάνῃ τὰ ἐν Παρισίοις ἀναβιβάζομενα ἐπὶ τῆς σκηνῆς νέα ἔργα η τὰ ἐν Ἀθήναις, σπανίως δὲ ἀναγνώσκει πράγματι κρίσιν. Ἐνθυ μούμεθα, δητὶς διδαχθείσης τῆς Φαύστης τοῦ κρατίστου τῶν νεωτέρων ημῶν δραματικῶν κ. Δ. Βερναρδάκη, ἐπὶ πολλάκις ημέρας ἐγκώμια εἰς γενικότητας περιστρεφόμενα ἀνεγνώσκομεν, οὐδαμῶς δὲ ηδυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν σαφῆ ιδέαν περὶ τοῦ ἔργου. Καίτοι δὲ ἐν τῷ λαμπρῷ αὐτοῦ τραγῳδίᾳ δ. κ. Βερναρδάκης πολλὰ ἀθυσίασε τῷ Ρακίνᾳ, δὲν ἐγένετο η προσκούσα ἀντιπαραβολὴ τῆς Φαύστης τοῦ Ρακίνα καὶ πρὸς τὸν Φαύστην τοῦ Ρακίνα, πασδὴν τούτων τῶν τρα-

γφωδιῶν σχέσιν πρός ἀλλήλας ἔχουσδν. Καὶ νῦν εἰς τὸν αὐτὸν, ἥν κατὰ τὰς πρώτας ὑμέρας τῆς διδασκαλίας τῆς Φαύστης εὐφριστικόμεθα ἄγνοιαν, διδαχθέντων ἐν Ἀθηναῖς τοῦ Αὐτοκράτορος Βασιλείου, τοῦ Προύμηθέως ἐν Ὁλύμπῳ, τοῦ καὶ Καλοστύπη, τῆς Νεράϊδας, τοῦ Κ. Δ. Γρ. Καυπιόνδρογλου, τῆς Γκόλφω, ὑπὸ Περεσιάδου. Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς ἐν τοῖς προτασσομένοις στίχοις ἐκτεθείσης κριτικῆς εἶναι καὶ αἱ ἐγερθόμεναι ἀντεγκλήσεις, αἵτινες καὶ εἰς ὑδρεολόγια πολλάκις καταλήγουσιν.

Ἐκ τῶν δύων ἀποστατεισῶν ἡμῖν διατριβῶν πέρι τοῦ Προύμηθέως ἐν Ὁλύμπῳ ἐτέρᾳ, ἥν δημοσιεύθεΐσα ἐν τῷ «Σταδίῳ» Πειραιᾶς, ἀτυχῶς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ κρίσις περὶ τοῦ ἕργου, ἀλλὰ ἀπλοῦν ἔγκώμιον διὰ γενικοτάτων γιγνόμενον, ἀνευ ἀναλύσεως τοῦ ἕργου, ἀνευ ὑποδείξεως τῶν χαρακτήρων καὶ μετὰ πολλῶν ἐπαναληπτικῶν ἀντεγκλήσεων, ἥ δὲ ἐτέρα, ἥ ἐν τῷ «Νέῳ Ἐφημερίδι» δημοσιεύθεΐσα, θίγει τινὰ σημεῖα τοῦ δράματος καὶ παρέχει πληροφορίας περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Τιτᾶνος Προμηθέως, ὡς διέπλασεν αὐτὸν ὁ Καλοστύπης, ἀλλὰ καὶ ταῦτα εἰδιν ἀτελῆ, διότι δὲν φανεροῦται σαφῶς ὅποια ἥ σχέσις τοῦ ἕργαν τοῦ κ. Καλοστύπη πρός τὸ ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἀρχαιότητος, τὸν Προύμηθέων αὐτοῦ ἰδίη, δὲν δηλοῦται δὲ ἐπίσης καὶ ἥ θέσις τοῦ μύθου τῆς Ἰοῦς, ὃν τέως ἀνεξέρτητον ὅντα τοῦ τοῦ Προμηθέως συνέδεσεν αὐτῷ ὥ μέγας τραγικὸς τῆς ἀρχαιότητος, συνέδεσε δὲ οὕτω τὸ θύμα τοῦ ἔρωτος τοῦ Διός πρός τὸ θύμα τοῦ μίσους αὐτοῦ, καθά παραποτεῖ ὑ διαπρεπῆς γαλάτης ἐκδότης τῶν ἀλλήλων τραγικῶν Henri Weil. Τούτου γιγνομένου, συφέστερον θὰ ἔχηται ὥ καρακτὴρ τοῦ εἰπόντος:

Ἐκών, ἐκών ήμαρτον, οὐκ ἀρνήσομαι·
θηντοῖς ἀγήγων αὐτὸς πύρομην πόνους,
καὶ τῆς Ἰοῦς.

* * *

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν ἐν Orange τῆς Γαλλίας ἥ Γαλλικῆς-Κωμῳδίας προστικληθείσα μετέβη ἐκεῖσε πρὸς διδασκαλίαν τινῶν ἕργων τοῦ δραματολογίου αὐτῆς, αὐτὸν δὲ ἀκολούθησε καὶ ὁ κύων αὐτῆς, ὡς λέγεται, Sarcey, διότις ἐν ἐπιφυλλίδιοι αὐτοῦ ἐκτίθησι τὰ τῶν παραστάσεων. Αἱ παραστάσεις ἐδόθησαν ἐν τῷ αὐτόθι ἀρχαιῷ θεάτρῳ, ὅπερ εἶναι ὑπαίθριον, ἐδιάχθησαν δὲ τῇ μὲν πρώτῃ ἐστέργει ὁ Iole, μονόγρακτον ἔμμετρον ἕργον τῶν Paul Arente καὶ Monselet καὶ ὁ Οἰδίποος Τύραννος τοῦ Σωθοκλέους, γαλλίστι εὐνοεῖται, ὑποδυομένου τὸ σχῆμα τοῦ Οἰδίποος τοῦ ἔργου τραγῳδοῦ Mounet-Sully, διότις διέπλασε αὐτὸν κατὰ τὸ 1888. Ὡς γνωστὸν ὥ μέγας καλλιτέχνης ἐν τῷ σχῆματι τούτῳ, ὅπερ θεωρεῖται ὡς τὸ cheval de bataille αὐτοῦ, αἴρεται εἰς μέγα ψήφος τέχνης καὶ τὸν γενικὸν θαυμασμὸν προκαλεῖ. Ἀλλὰ τοῦτο ἐπὶ μᾶλλον ἐξεδηλώθη κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ εὔρυτάτου καὶ ἀρχαιπρεποῦς θεάτρου. «Ἡ ἐντύπωσις ἦν βαθεῖα, προσθέτει Sarcey· θὰ ἔλεγον σχέδον θρησκευτική». Ἀφηγεῖται δὲ οὕτως διτι μετὰ τὴν παράστασιν καθήμενος ἐν δείπνῳ διθέντι τῷ Γαλλικῆς-Κωμῳδίᾳ μεταξὺ τοῦ Mounet-Sully καὶ τῆς Bartet

ἥκουσα τὸν λέξιν θρησκευτικής ἐξελθοῦσαν τῶν κειλέων τοῦ διασήμου τραγῳδοῦ, διστις ἔλεγεν αὐτῷ φθορᾷ τῷ ἔφαίνετο δταν εἰσέρχοται εἰς τὴν σκηνὴν διτι φέρει ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ιερόν τι· «εἰμὶ ὡς ὥ μέγας-ιερεὺς τοῦ Ρακίνα ἔλεγε». Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς διδασκαλίας τοῦ Οἰδίποος ἐδιδάχθη ἥ Ἀντιγόνη τοῦ Σοφοκλέους ἐπίσης ἐν ᾧ πρωταγωνιστεῖ σύν τῷ Mounet-Sully οἱ χαριεστάτη καλλιτέχνη Bartet, ἥν κατὰ τὴν διδασκαλίαν ταύτην ὥ διάσημος κριτικὸς ἀποκαλεῖ «θριάμβον τὸν λέγειν» (Triomphe de la diction). Ποιεῖται δι’ ιδιαιτέραν μνείαν ὥ Sarcey τῆς diction τῆς Bartet, διότι ἐν τῷ ὑπαίθρῳ φθεάτρῳ ἐπὶ μᾶλλον κατεδείχθη ἥ περι αὐτὴν ἔξοχος τέχνη αὐτῆς. Κατώρθωσε μηδένα νὰ ἀπολέσωσιν οἱ 8000 ἀκροαταὶ αὐτῆς τῶν στίχων τῆς Σωθοκλέους τριγωδίας, ἐφ’ ὥ ἐν μιᾷ φωνῇ ἐπευθύνυσαν, ἀνεκάλεσαν τὴν καλλιτέχνιδα ἐπὶ τῆς σκηνῆς, πῆτις, παρὰ τὰς συνηθείας τῆς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας ἐπαρουσιάσθη καὶ ἐχαιρέτησε τὸ δημόσιον, ὅτε σωροὶ ἀνθύδεσμῶν κατέπεσθον πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῆς.

Ἡ διδασκαλία τῶν δύων τραγῳδιῶν τοῦ Σωθοκλέους ἐγένετο καὶ ἐν τῷ Γαλλικῆς-Κωμῳδίᾳ ἐν Παρισίοις, ἀλλὰ ἥν τῷ ἀρχαιῷ θεάτρῳ τῆς Orange προσέλαβε ἐπιβλητικότερον χαρακτῆρα καὶ ἀνεπόλησε εἰς τὸν νοῦν τῶν θεατῶν τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου ἥν τὸ πρότον ἐδιδάχθησαν. Ἡ ἐντύπωσις αὐτὴ θὰ συμπληρωθῇ ἀν αἱ τραγῳδίαι διδαχθῶσιν ἐν ἡμέρᾳ, πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου καθά ὥ Mounet-Sully προτείνει. Ἡμεῖς δὲ περιορίζομεθα νὰ λαμβάνωμεν γνῶσην τῶν ἀριστουργημάτων τῶν προγόνων διὰ τῆς ξηρᾶς γραμματικῆς διδασκαλίας αὐτῶν ἐν τοῖς σχολείοις. Οὐαὶ διαφορά!

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Καταπληκτικὴ εἶναι ἥ παραγωγὴ τῶν δραματικῶν ἔργων ἐν Ἰταλίᾳ. Νέα ἔργα ἡγγελθησαν ἥδη ὥ διδαχθήσομενα κατὰ τὴν προσεχῆ θεατρικῆν περίοδον, μελόδραματα 57, μελόδραματα 32, δράματα 96, κωμιδῶλλα (vaudevilles) 24, farces 28, κωμωδία 1, παντομῆμα 3 καὶ μυηρχήματα 13.

— Τὸ ἔργον ὅπερ ὥ Victorien Sardou θὰ παράσχῃ τὸν ἐπίσητα γειμῶνα τῇ Σάρρᾳ Bernhardt διὰ τὸ θέατρον Renaissance, ὅπερ αὔτη διευθύνει, ἀπὸ τοῦ νῦν ἥδη συνετελέσθη, μόνος δ τίτλος δὲν ὥρισθη ἔτι. Ἡ ὑπόθεσις ὑπόκειται ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸ 1451, διὰ τίνος δὲ εἰκόνος θὰ παρουσιασθῇ πρὸ τῶν ὄμμάτων τῶν θεατῶν καινοφανῆς ἀποκατάστασις τοῦ Παρθενώνος.

— Μέγα προύκάλεσεν ἐνδιαφέρον ἥ ἄρτι γενομένη ἐν Παρισίοις ἔκδοσις ἐν τῇ Σύλλογῇ τῶν «Ecrivains Français» μελέτης ὑπὸ Joseph Reinach περὶ τοῦ Diderot. Ὁ φιλόσοφος καὶ μέγας συγγραφεὺς ἔζετάζεται ἐν τῇ μελέτῃ ὑπὸ πάσας τὰς ἐπώψεις. Περὶ τοῦ συγγράμματος τούτου ἀλλοι τε ἔγραψαν καὶ δικριτικὸς τοῦ θεάτρου τοῦ «Journal des Dépâts», Lemaitre ἀφιέρωσε δύο ἐπιφύλλιδα.

— Η Γαλλικὴ Κωμῳδία ἐπανέλαβε τὸ Severo Torelli τοῦ Coppée, διτις ἐδιδάχθη τὸ πρώτον ἐν τῷ Ὁδείῳ κατὰ τὸ 1883.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

Ο ὑπεύθυνος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Πέραν Τυπολιθογραφείου ΝΕΟΛΟΓΟΥ